

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL II.

Nr. 101.

Brasov, Sâmbătă, 7 (19) Maiu

1888.

Brasov, 6 Maiu st. v. 1888.

Principele de Bismark s'a re-
tras pe câțiva timp în singura-
tatea dela Varzin, unde voiesce
să petreacă sărbătorile Rosaliilor.
Imprejurarea acésta o declară
Csernatony dela „Nemzet“, prie-
tenul d-lui Tisza, ca un sim-
ptom pentru momentu îmbucură-
toru, ce-lu îndemnă a discuta din
nou în numita fôia situațiunea
generală europenă.

Ori cum amă suci și amă rē-
suci lucrurile — scrie Csernatony
— pericolul generalu este și rē-
mâne, că puterile cari țintesc la
rēboiu precum și acelea cari vo-
iesc pacea își stau față în față
în imediată vecinătate cu armate
colosale, și că desarmarea nu se
pôte cugeta altfelu nici mai înainte,
decât după ce o parte va suferi
un totalu desastru. Invingătorul
va stabili efectivul armatei, ce-i
va fi permis invinsului a-lu sus-
ținé, și în conformitate nu va
intârđia nici invingătorul de a-și
micșora efectivul armatei sale.
Acésta *conditio sine qua non* dă si-
tuațiunei europene unu caracteru
atât de posomoritu.

Puterile cari se gândesc la
rēboiu nu voiesc să audă de
desarmare, pentru că prin pace
nu pot ajunge la ținta lor; de
aceea — dice mai departe Cser-
natony — sunt silite puterile
cari susțin pacea de a sta armate
pană în dinți. Acésta stare ne-
suportabilă nu-o pot suferi pen-
tru durată națiunile, cari vor să
trăiescă ér nu se ajungă la o
estremă oboselă.

Din cauza acésta, crede Cser-
natony, că este neevitabilu ca Ru-
siei, pe care nimeni nu voiesce
să-o atace, să i se adreseze mai
curând ori mai târđiu întrebarea,
că ce scopuri urmăresc concen-
trările sale de trupe la granițele
nôstre și ale Germaniei. Și de-
orece o asemenea întrebare se
pune numai atunci, când cineva
e decis de a considera răspunsul
eventualu nemulțamitoru ca *casus
belli*, nici decum nu pôte privi o-
mulu plin de speranță în viitoru,
ori câtu de multu ar dorî susține-
rea păcii.

De altă parte Csernatony este
de firma credință că liga de pace
va bate totalu pe inimicii ei. A-
tunci va urma și desarmarea, ér
mai înainte nu.

Acesta este pe scurtu cuprin-
sul părerilor amicului d-lui Tisza
asupra situațiunei generale. Bi-
roul de corespondență din Pesta
l'a telegrafiatu pretutinden, do-
vadă că în cercurile politice de acolo
i se atribuie o deosebită impor-
tanță.

„Neue freie Presse“ dice cu
privire la teoriile de mai susu des-
voltate în „Nemzet“, că între po-
liticii unguri se lătesce totu mai
multu părerea, că ar fi mai bine
decă rēboiul ar isbucni mai cu-
rând, deorece ei cred, că liga
de pace va ieși invingătoare.

Fôia vienesă nu împărtășește
acésta părere. Mai bine voimă —
dice ea — să purtăm sarcinele, sub

cari gemem, mai departe decât
să vedem sosind grozăviile unui
rēboiu universalu; chiar unu rē-
boiu victoriosu ar fi o nenorocire.

Mai departe asigură „Neue freie
Presse“, că nu desprețuesce forțele
propriei armate, când pledază con-
tra rēboiului, ci e convinsă că
și-ar implini datoria cu onore.
ea nu-și face idei exagerate nici
despre armata rusescă, ci se teme
numai de ororile rēboiului.

În ceea ce privește sfaturile,
ce le primesc austriacii mereu
dela foile germane, ca să dea mai
mare atențiune armatei și să sus-
țină unitatea ei, „Neue freie Presse“
le consideră, ca viind dela nise
amici, și le esplică ca unu semn,
că încercările politice germane de
a se pune earăși pe picioru d-
miciu cu Rusia nu voiesc să
ușescă și că prin urmare cei din
Berlinu punu celu mai mare
prețu pe o bună pregătire militară
a Austro-Ungariei, pentru că, mai
alesu cu privire la Orientu, pacea
nu li se pare asigurată.

Germania, dice fôia vienesă,
voiesce ca Austria să fiă tare și
să-și semă țaria ei, dér nu pen-
tru a face întrebări Rusiei asupra
grămadirei de trupe în Polonia;
căci e forte periculosu a disputa
unei puteri mari dreptul de a-și
aședa armatele după cum îi place
și unu astfelu de pasu aru mâna
numai apa pe mōra partidei ru-
sesce, care voiesce rēboiul, căci
e probabilu că Țarul l'ar con-
sidera ca o vătămare personală.

Nu pentru a provoca rēboiul,
ci pentru a-lu împedea doresce
Germania întărirea Austriei. Cu
câtu mai puternică va fi liga de
pace cu atâtu mai cutezătoare a-
pare o luptă în contra ei.

De acésta idee e condusă po-
litica germană, și politica statelor
aliante, asigură „N. fr. Presse“.
Dér ea singură nu se prea încrede
în vorbele sale, căci îndată adauge:

„Pentru casul când s'ar dovedi
că e greșită acésta părere, când
demonul ambițiunei și a poftei de
cucerire în ostul și vestul Eu-
ropei totuși ar triumfa, trebuie să
fim cu tôte aceste pregătiți. As-
tăđi se preâmbă cancelarul ger-
manu în parculu dela Varzin și
lumea e liniștită; cine garanteză
pentru ziua de mâne?“

„Le Nord“ despre România.

„Le Nord“, diaru rusu din Bru-
sela, scrie următoarele:

Cestiunea bulgară pentru momentu
este lăsată la o parte, atențiunea Ruș-
ilor se află concentrată asupra Româ-
niei și evenimentelor ce se desfășură în
Serbia și intru câțva în Grecia. În ceea
ce privește România, apoi diplomația
rusă, în contra tuturor spuselor, nu s'a
amestecat de loc în ultimele eveni-
mente. Escitarea spiritelor, care dom-
nesce acum în România, este rezultatul
greșelilor comise de guvern, care a con-
dus acésta țară slavă într'unu sensu
antinaționalu și contraru Rusiei, apărăto-
rea naturală a tuturor popórelor slave.

Ce ar dice fôia oficiosă rusescă,
când unu diaru român, ocupân-

du-se de stările interne ale Rusiei,
ar întitula-o pe acésta *țără româ-
nescă*, măcară o parte din ea, deși
mică, românescă este?

„Nord“ nu și-a datu sémă de
vorbele sale, căci altfelu se feria
d'a se face ridicul. De altmin-
trelea diarele române îi dau rē-
punsul cuvenitu.

Acuma, precum comunică o te-
legramă din Petersburg, și dia-
rele ruse se pronunță violentu în
contra diarului „Nord“, din cauza
articulului său fantastic că Ro-
mânia s'ar gândi a se anexa la
Austro-Ungaria.

Rusia și Muntenegru.

Corespondentul din Belgrad
al fôiei unguresce „Pesti Naplo“
a avut o convorbire cu unu „dis-
tinsu bărbatu de statu munte-
negrin“, care l'a împuternicit să
comunică, că între Rusia și Munte-
negru s'a încheiatu o convențiă militară,
în puterea căreia Muntenegru se
obligă ca, în casul unui rēboiu
între Rusia și Austro-Ungaria, să
năvălescă cu 30.000 de soldați în
Erțegovina, ceea ce ar constrînge
pe Austro-Ungari să țină acolo o ar-
mată de celu puțin 200.000 ómeni.
Rémânend Rusia invingătoare, Mun-
tenegru ar primi ca rēsplată Bocche
di Cattaro; în casu contraru Ru-
sia la încheierea păcii ar căuta să
obțină pentru Muntenegru *status
quo* și i-ar plăti ca despăgubire pen-
tru cheltuelile de rēboiu cincî mi-
lióne de ruble.

„Pesti Naplo“ nu ia în seriosu
acésta comunicare, cu tôte astea
felicități, în ironiă, pe Muntenegru
pentru o astfelu de convențiune.

Demonstrațiuni pentru Boulanger.

Generalul Boulanger a întreprinsu
dilele aceste a călătorii prin câte-va
departamente ale Franciei, unde a fostu
pretutindenea primitu și salutatu cu unu
entusiasmu, ce președintele republicei nu
l'a întâmpinat în călătorie sa de de-
unăđi. Pretutindenea poporul s'a mani-
festatu aderent alu lui Boulanger și
i-au adus ovațiuni.

În ziua de 15 Maiu s'a întorsu în
Parisu din călătorie sa, cu care ocaziune
s'au făcutu érași demonstrațiuni. Mulțime
mare de ómeni așteptau la gară, unde
era aședată și poliția numerosă. Când sosi
trenul strigăte de „să trăiescă“ resu-
nară din tótă mulțimea. „France“ spune
că unu polițist ar fi disu: „Pagubă că
nu putem striga și noi „trăiescă“ Bou-
langer!“ Birja în care se suise genera-
lul abia puté înainte de mulțimea cea
mare. În alte birji urmau lui Boulanger,
deputatul Laguerre, Deroulde și alții.
Pe bulevardu și pe strada Richelieu fur-
nica mulțimea alergându după trăsura
generalului până la Hotel de Louve.
S'au auditu și singuratiche fluerături,
dér au fostu imediatu înăbușite de strigătele
nesfârșite de „să trăiescă“.

Se vorbea că în acea di va merge
generalul în camera; de aceea s'au luat
mésur de precauțiune. Boulanger însé
a declarat, că nu va merge în cameră,
pană ce nu va puté ține o vorbire asu-
pra revisuirii.

Armata englesă.

Cestiunile militare încep a avé în
Anglia o însemnătate deosebită.

„Le Temps“ scrisese acum câte-va
dile, că generalul Hornby a cređutu de
datoria sa, să dovedescă, într'o revistă,
nevoia de a pune Londra în stare de a
se apăra și étă că acuma secretarul de
Statu la departamentul rēboiului, d.
Stanhope, a presintatu Camerei comu-
nelor unu proiectu de lege, care pune la
dispozițiunea guvernului, în casu de peri-
culu iminentu, corpul de voluntari și
acelu de *yomanry*.

Mésura acésta, în locu de a linisci
opinia publică, pare că a ațitatu și
„Daily Telegraph“ a publicatu unu ar-
ticol de sensațiă asupra stărei actuale
a armatei englese, articulu, care a pro-
vocatu o viă discuțiune în camera lor-
đilor.

„Daily Telegraph“, pretindendu că
are informațiunile sale „dela cea mai în-
naltă autoritate militară,“ afirmă că tru-
pele englese nu sunt îndestulătoare pen-
tru apărarea regatului și că, decă s'ar
mări numărul lor, n'ar fi casarmu pen-
tru nouele contingente. Cea mai mare
parte din tunuri, dice diarul, sunt în
așa stare, încatu nu există altele mai
rele în Europa; avem, ce-i dreptu,
modelul unui tunu de câmpu, care e
escelent; dér nu vom putea să fabri-
căm acésta armă decât cu încetul și
cu tôte că am inventat o pușcă cu re-
petițiă, nici unul din regimentele nô-
stre nu-i înarmat încă cu ea. Marina
nôstră, urméză mai departe „Daily Te-
legraph“, nu-i în stare să împedecă vre
o putere de a trece canalul Mănecei,
decât încetându de a protegia cea mai
mare parte din coloniile nôstre.

Afară de asta dela côsta de sudu
și până în Scoția, nici una din fortăre-
țele Angliei nu are tunuri sistem nou
și șease din cuirasatele ei cele mai bune
au nevoia de unu anu de așteptare pen-
tru a-și căpeta artileria dela arsenale.
Londra e fără apărare, și ca să aibă tu-
nuri bune ar trebui să le comande în
străinătate. În fine guvernul ascunde
cu îngrijire acésta stare de lucruri și
propunerile și cererile făcute la minis-
terul de resbelu sunt cu îngrijire tăi-
nuite publicului.

Aceste revelațiuni au făcutu la ca-
mera lorđilor obiectul unei interpelări.
Ducele de Cambridge, comandantul su-
prem al armatei, a negatu, precum
am mai spus, că elu ar fi „înalta au-
toritate“ cu care își face reclamă dia-
rul „Daily Telegraph.“ Lordul Salis-
bury a protestatu în contra muștrărei,
că nu se îngrijesce de apărarea regatu-
lui și a spus că dela 1884, armata de
uscatu și marina au fostu mărite în mod
simțitor. Președintele consiliului a a-
tacatu în deosebi pe lordul Wolseley,
generalu, pe care-lu acusă de a fi pri-
cinitu panica actuală printr'unu discurs
publicu imprudentu și l'a somatu să atace
guvernul la cameră pentru ca acesta
să se potă apăra.

Faptulu acesta pare a nu fi intimi-
datu pe generalul Wolseley, invingăto-
rul dela Tel-el-Kebir. Elu a convocat
mai mulți oficeri superiori la densusu a-
casă și la acésta întrunire s'a hotărît,
ca îndată ce parlamentul va re-des-
chide să i se propue unu program in-
tregu tinđendu a ridica puterea armată
a regatului. Afară de asta s'a mai hotă-

rită ca două corpuri de armată să fiă puse pe piciorul de resbală și ca pușca cu repetiția să fiă introdusă la toate regimentele. Mai e vorba apoi de a se mări efectivul regimentelor de cavalerie. Aceste propuneri voru de locu, de sigur, la nise desbateri interesante.

De altcum Wolseley a declarat în camera lordilor, că n'avea cunoștință despre articolul din „Daily Telegraph.” În vorbirea ce a ținut-o el (a fost un toast la un banchet) n'a atacat guvernul, ci a accentuat numai desavantajele unui guvern de partid pentru armată. Actualul guvern, duse el, n'a neglijat armata și flota, ci a desvoltat-o, dăr firma sa părere e că, câtă vreme flota engleză e așa de slabă ca acum, armata nu-și poate păstra locul său, deoarece pretutindenea în lume s'a lăsat părerea, că starea mijloacelor de apărare a Angliei în patriă și în afară e nemulțumitoare și puterile combatante militare nu sunt așa organizate și echipate, cum ar trebui să fiă. El nu crede că procederea s'a e de natură a-lu sili să-și dea dimisiunea ca militar.

Salisbury își exprimă recunoștința asupra modului cum s'a exprimat Wolseley despre actualul guvern. Speră că generalul nu va lua în serios incidentul, căci retragerea sa ar fi o grea lovitură pentru administrația armatei engleze. Guvernul ia măsurile necesare pentru siguranța țării.

SCRILE ȚILEI.

În comisiunea administrativă a comitatului *Cojocna*, fiind interpellat la 14 Mai n. vicespanul asupra sporirii *concubinatu* în comitat, răspunde că va studia serios chestiunea și va căuta să-lu stărpescă cu toate mijloacele ce-i stau la dispoziție. Comisiunea a decis, să se trimetă guvernului o adresă în această afacere, și să o împărtășească și celorlalte municipii, ca să o sprijinească.

Nu i-a mai rămas altceva „*Kulturegyletului*” ungurească decât să-și facă *steag*, și încă cu 1000 fl. Ce-i trebuie chelului tichia de mărgăritar! Și ce e mai nostim, marele tãmbãlau cu tichia au de gând „patrioții” să-lu facă cu ocaziunea adunării generale ce o voru ține *Kulturegyletistii* la 19 August în *Brașov*. De aci, cum se dice, voru merge la Sinaia.

În comitatul *Ternavei mari*, anume în părțile *Nocrigului*, s'au îmălțit grozav porcii sălbatici. Cu ocaziunea unei vânătoare din țilele trecute mai mulți au fost împușcați.

La cererea procuraturii r. din *Tergul-Murșului*, editorul fôiei ungurești „*Hunyad*” a fost pedepsit cu 25 fl. din cauză că numita procuratură n'a primit 3 numeri din esemplarele oficiale. Editorul la apărare susține, că numeri respectivi i-a expedat procuraturii și-i espedeză regulat, documentându-și această cu fâșiele adreselor tipărite. Cu toate acestea s'a dictat asupra lui pedepsa de 25 fl. Editorul a insinuat recurs. La această observă „*Kolozsvár*”: „Ar fi frumos, dacă de aci înainte editorii de ziare voru avé să inspecțieze și oficiile postale, ca nu cumva ziarele să se pãrdă din cauza lor.”

La *tergul* de primăveră din *Reghimul sãsesã*, după cum se scrie de acolo, vitele au avut bună trecere. S'au vândut cu totul 4700 vite cornute, 479 cai și 1500 oi.

Sinodul archidiecezanu din Sibiu.

Ședința 1, ținută la 1/13 Mai a. c. După sevrșirea s. liturgii și invocarea s. Duch, deputații prezenți s'au intrunit în sala cea mare a seminarului „*Andreianu*”. Escelența Sa Metropolitul *Mironu Romanu* înfățișându-se la Sinod, după cetirea cuvântărei de deschidere, ce am publicat în Nr. 99 al *Gazetei*, imediat se purcede la constituirea biroului interinal, urmând prezentarea credenționalelor deputaților prezenți și-și prezintă cu totul credenționalele 45 inși; apoi atât credenționalele cât și actele electorale se împart la 4 secțiuni verificătoare.

Cu acestea se încheie ședința I-a.

Ședința II, ținută la 2/14 Mai a. c.

La ordinea țilei se pun raporturile secțiunilor verificătoare.

S'au verificat cu totul 44 de deputați și astfel sinodul se declară de apt să pută aduce concluse valide.

Presidiul prezintă mai departe: a) cererea deputatului *Diamandi Manole* pentru concediu pe 5 țile din cauza morbului; b) cererea deputatului *Simeonu Dãmianu* pentru concediu pe timp nedeterminat, din cauza agendelor oficiale. După o scurtă desbateră dep. *D-lui Manole* concediul cerut i se dă, ér cererea dep. *Dãmianu* se va decide după verificare.

La ordinea țilei se pune constituirea definitivă a biroului și a comisiunilor permanente și spre consultare ședința se ridică pe 10 minute, ér după redeschiderea ședinții la propunerea presidiului se alege:

a) Biroul: *T. Herman*, *M. Voilean* și *Dr. R. Roșca* mireni.

b) Comisiunea verificătoare: *I. Papiu*,

A. Pécariu, *O. Sorescu*, *I. Turcu*, *M. Cirlea* și *P. Piposu*.

c) Comisiunea organizătoare: *Dr. I. Pușcariu*, *I. Hannia*, *N. Cristea*; *I. Bologa*, *E. Măcelariu*, *P. Cosma*, *Dr. A. Brote*, *I. Pușcariu* și *Dr. A. Todea*.

d) Comisiunea bisericească: *I. Petric*, *G. Șagău*, *I. Danciu*, *G. Candrea*, *Ios. Orbonașu*, *A. Bãrsanu*, *G. Moldovanu*, *N. Cosma* și *S. Dragomir*.

e) Comisiunea școlară: *Z. Boiu*, *I. Popescu*, *V. Dãmianu*, *G. Danilă*, *I. Fulea*, *I. Turcu*, *L. Branu de Lemeny*, *D. Lăcătușu* și *V. Tordosanu*.

f) Comisiunea financiară: *N. Frateșu*, *I. Drocu*, *A. Pécariu*, *D. Manole*, *O. Sorescu*, *R. Pațita*, *S. Popu*, *M. Cirlea* și *Dr. N. Olariu*.

g) Comisiunea petiționară: *D. Coltofeanu*, *R. Furdul*, *I. Duvlea*, *Z. Tãtaru*, *P. Piposu* și *G. Șandor*.

Presidiul mai prezintă următoarele esebite:

a) protestul lui *Iosif Leabu* et cons. contra alegerei de deputați sinodali mireni în mai multe comune din cercul *Făgărașului*. — La propunerea unui deputat, protestul se respinge ca întârziat.

b) raportul general plenar al consistorului archidiecezanu despre activitatea sa în decursul anului 1887;

c) raportul consist. arch. referitor la înființarea fondului de pensie preoțescă; d) raportul cons. arch., prin care se transpune nota presidială în cauza disciplinării prot. *S. Popescu*. Toate 3 rapoartele se predau comisiunii verificătoare. e) Raportul cons. arch. referitor la întregirea parohiei *Răchita* cu prediile *Strugari* și *Purcărețu*; f) raportul cons. arch. în privința sistărei cursului clericalu extraordinar. Toate se predau comisiunii bisericești.

g) raportul cons. arch. ca senat școl. despre activitatea sa în decursul anului 1887; h) raportul cons. arch. în privința catechisațiunei în școlele de orț ce categorii; i) raportul cons. arch. în cauza înființării unei preparandii de fete; l) raportul cons. arch. prin care se așterne manualul „*Economia câmpului*” de *Georgiu Moianu*, pentru admitere în școlele populare; m) raportul cons. arch. prin care se așterne manualul „*Fisica pentru școlele populare*” de prof. gim. *D. Făgărășanu*; n) raportul cons. arch. prin care se așterne manualul „*Cursu de limba maghiară pentru școlele populare*” de *I. Molnár*. Toate se predau comisiunii școlare.

o) raportul cons. arch. ca senat episcopesc despre activitatea sa în decursul anului 1887; p) raportul cons. arch. în privința acordării indemnizării

pentru suma de 200 fl., ce s'a dat v. duvei *Maria Reou*, soția fostului arhivar *Ioan Reou* ca ajutor; r) raportul cons. arch. în cauza pretensiunei fondului „*Franciscu-Iosefinu*” la *Kenderessy Zsigmond*; s) raportul cons. archid. referitor la suportarea speselor pentru reparaturile dela grădina archiepiscopescă; t) raportul cons. arch. prin care se aștern rațiociniile fondurilor archidiecezane pe anul 1887. — Se predau comisiunii financiare.

Cu acestea ședința se încheie.

Strămutarea episcopiei gr. c. din Gherla în Deșiu.

Deșiu, la 16 Mai 1888.

În adunarea municipiului *Solnocu-Dobeca* ținută astăzi s'a primit fără discuțiune strămutarea *Episcopiei gr. cat. din Gherla la Deșiu*, adică respingerea recursului cătorva membri din reprezentanța comunității orașului *Deșiu*, va să dică cauza e decisă astfel finalmente, că episcopia amintită se va aședa statornicu mai în centrul diecesei aici la *Deșiu* pe vecii vecilor. Viitorul va arăta, dacă această strămutare în favoarea diecesei este.

Sireganul.

Invățământul în comitatul Cojocnei.

(Raportul inspectorului de școle ungurești.)

În timpul din urmă inspectorul de școle al comitatului *Cojocnei* a vizitat 80 de școle aflate în 53 comune din comitatul său. Din școlele vizitate de el, 11 sunt de stat, 2 comunale, 3 rom. cat., 44 gr. cat., 3 gr. or., 11 ev. ref. și 6 de confesiunea augustină.

Pe timpul inspecțiunei prelegerile erau pretutindenea în curgere, afară de școlele ev. reformate, în care prelegerile se încheiaseră încă cu finea lui *Martie*.

Atât invățământul, cât și sistemul de invățământ în toate școlele s'a aflat foarte defectuos. Excepțiune facu dela acesta numai școlele de confesiunea augustină, pe cari inspectorul le-a aflat mai corăspunțătoare.

Acolo, unde după lege aru fi prescise 6 clase, abia se află 2—3 clase. Copii mari și mici invetă împreună atât obiectele mai grele, cât și cele mai ușore, ceea ce produce mari greutăți, atât pentru invetătoru, cât și pentru invetământu.

Cea mai mare parte dintre invetătoru nu corăspund chiamărei lor, măcară dispun de diploma de calificatiune. Nicu planul de invetământ al școlei populare nu-lu cunosc; nu cunosc nicu planul de invetământ al școlei de stat, nicu pe celu al școlei confesionale. Ziarele de școlă nu se

FOILETONULU „GAZ. TRANS.”

13

Din viața și scrierile lui Nicolau Lenau.

După isvóre străine.

16 Octomvre.

„Când intraiu ađi în odaia prietinelor, mei cameriera *Emmy* imi șopti încetu, când suiam treptele, că domnul casei se află la *Niembsch*, care érași se simte mai réu. Am scoborit deci în jos, unde cei de față mă întâmpinară cu priviri sperioșe: „S'a întâmplată câtă se pôte de réu — imi duse domnul casei — *Niembsch a incubut*...” Éri séră era veselu, vorbărețu, își arată epistolele pre cari nu de mult le primi dela fidanțata sa... chiar și scrisóra ei frumoșă. Noptea pe la 2 ore bolnavul veni în odaia lui *Reinbeck* ca nebun. Totă noptea umblă în sus și'n jos. Dimineta a cântat minunat pe violă și a jucat. Deodată însă eși afară fără să fi observat de cineva. În frica cea mare s'a trimis după *Pfitzer Gustav*, căruia i comunicară totul, rugându-lu să cerceteze pe amiculu său poetulu, căci probabil se va afla în tipografia. *Pfitzer* ilu întâlni pe *Niembsch* pe strada *Koning* și-lu

suprinse pe neașteptate. Au mersu împreună. Imi închipuescu suferințele inșofitorului îngrijat și gânditoru cum va fi făcutu acel drumu cu poetulu nebun, ceea ce s'a întâmplată așa dicendū în fața Germaniei întregi. Lângă bazaru *Lenau* își desbracă vestmintele de pe de-asupra și i-le întinse lui *Pfitzer*, care le și luă. *Niembsch* voi după aceea să-și întindă hainele pe pământ și să se culce pe ele. Elu dicea că nu pôte merge mai departe. Intrădevăr a și căduțu jos. Curagiosulu său amic însu ilu rădică și merseră mai departe. Sosiră la br. *Herman Raischach* căruia *Niembsch* îi spuse diferite flécuri, într'altel: „Da, medicii. Ei m'au curatū destul, odată însă m'am uitatū numai la violina și m'am făcutū sănétos”. Pe strada *Friederich* abia își împletecia picioarele. *Pfitzer* se sui cu elu în trăsura *D-rului Köstlin*, ce venia drept spre ei. Dér nicu aici nu se afla bine; totu mereu își ținea capulu între mâni plângendu-se, că zuruitulu trăsurei îi pricinuesce dureri. Decu după câteva minute se scoboriră. *Lenau* se punea pe toate petrele din colțulu stradelor. Iți era milă să-lu privescu mergendū până la capetu stradei... După-ce ajunse acasă, *Niembsch* ședū lungă vreme pe scaunulu

dinaintea uși; după aceea se culcă desculțu pe canapea, aruncându-și capulu încocu și încolo; după aceea își luă roculu și începū a umbla în vârfulu degetelor. Iși luă violina, cânta și juca: „Se întâmpla încă minuni, dicea el; sunt cu totul sănétos. Numai violina imi lipsesce. Accentele ei astfel se revarsă pe sufletulu meu ca roua, întinerindu-mi-lu”. Cinea se apropia pe nesimțite de patulu său unde era și violina. „Numai să nu'm atingi violina”, strigă el; și ținea vióra ca lucrulu celu mai scump. În ziua premergétore fugi prin casă cu pași mari și îndesați de sute de orț încoce și încolo. Afară de aceea aiura desu, ér mai târziu fuma peste măsură, ceea ce încă a contribuit multu la agravarea bólei. Noptile lui de multu erau neliniștite, încatu servitorulu consiliarulu care durmia dedesuptulu odăii lui *Lenau* afirma încontinuu, că neliniștea poetulu îi causa multă neplăcere și că tãrãboiulu ce-lu însena elu era așa de mare peste nopte, încatu nu-și putea închide ochii să dormă. Unu dicu, că l'au auzit vorbindu cu voce înaltă când petrecea singuru; ér peste nopte atata hãrtia aprindea și ardea, încatu erau foarte îngrijat, ca nu cumva nenorocitul poetu în nebunia lui să

apridă manuscripte de valóre, orț să se pomenescă c'unu focu mare.

18 Octomvre.

Éri totă ziua s'a odihnit și era aproape consciu de sine; ađi însu cu atât mai réu. Mai întâiu voi să călătorescă; dedu servitorulu său o bancnută pentru cumpărarea unui biletu de drum, își luă gémantanulu. Mai târziu ilu cuprinse dorulu de mórte. Ađi la 7 ore voiu muri”, dicea el. Se'mbracă întregu în vestiminte albe, se culcă și cu mâni puse pe pieptu își aștepta mórtea. Iși luă rãmasu bunu dela tot; binecuvântă pe totu... Iși scrisé testamentulu; în fiecare clipă sãria din patu ca să mai adagă pe hãrtia cevașu. *Emilia* adeseori trebuia să scrie ce dicea elu... Medicinã numai atunci lua, când i-se spunea, că ilu rógă femeia consiliarulu alicu. Totă noptea a vorbit și a cântat cu violina. Chirurgicalu, care-lu pădia nu era în stare să reproducă frumósele lucruri ce le vorbea bolnavulu poetu. S'a exprimat în modu sublimu despre visuri și mórte, despre cari ađi înainte a scris și poesii și comunicându-le *Emiliei* îi duse, ca să le copieze, dér ea nu le-a pututu, căci și le uitase... *Lenau* în noptea trecută arse multe epistole. Închipuirile lui se mișcă numai priu

purtă regulată, protocolul de clasificare nu se află nici în o școală, testimoniile pentru cei ce continuă studiul la școli mai înalte se dau numai pe ni-merite și după cum învățătorul își aduce aminte.

Ce privește localul de învățământ și prevederea aceluia cu rechizitele necesare, inspectorul de școle raportază, că în privința acésta locul primu îl ocupă confesiunile românesce, ca unele, cari au adus cele mai multe jertfe pentru buna susținere a școlilor lor. Șirul întreg de școli românesce corăspundătoare planului de învățământ s'au rădicat în timpul mai nou, așa că omului involuntar i-se impune stimă și admirațiune, când vede: câtu de gata este acestu popor (vorba e de poporul român) a se supune sarcinelor aruncate asupra lui în scopul acesta (câte 5, 10, 15 fl. da familia).

Acestea sunt cuvintele pe cari le reproduce „Kolozsvar“ din raportul inspectorului respectiv de școle privitor la școlile românesce.

Cu totul necorăspundătoare și peste măsură defectuoase s'au aflat următoarele școle:

Școla ev. reformată și școla gr. cat. din Oroșfaia; școla gr. cat. din Archiud și din Budurlău, cari nu sunt nici podite pe jos; școla gr. cat. din Hărăstășu, în care inspectorul a aflat viței, și nu școlari; școla ev. ref. din Filpișul mic și cea din Téca, asemenea ev. reform.

Nu au școli de felii comunitățile confesionale gr. catolice din Bratfalău Băița, Cozma și Socolu; cea gr. or. din Ida mare; în fine cea ev. reformată din Uilacul și Șiopterul de Câmpia, în cari învățământul nici nu există.

Limba ungrăescă se propune cu mai bunu succes în școlile săsesce. Celelalte școli ale naționalităților încă își fac datoria lor în privința acésta, excepțiune facu numai învățătorii școlilor de confesiunea augustină din Ida mare și Sz. Ludveg și învățătorii școlilor gr. cat. din Oroșfaia, Budurlău, Chibulcul și Tăgșor.

Vom reveni.

Intemplări diferite.

Sinucis. Tinerul de 24 ani Valton Ede jun., cassar la gara căii ferate din Clușiu, s'a împușcat în casa părinților săi murind imediat. Sinucisul suferă de mania, că ar fi persecutat de mai marii săi.

Furt mare. În Arad a fost jăfuit ziua la amădi galantarul casei de bancă și de schimb a lui Armin Wallfisch, care se află în cea mai frecventată stradă. Hoțul a luat numai monedele

nu și hărtia. Poliția a arestat un individ. Cercetările continuă.

Evreu pungaș. Cu ocaziunea unui târgu din Huedin s'a dat de urma unui Evreu, care cu ajutorul narcotinei își făcea cu bunu succes hoțiile sale, așa că individului pe care voia să-l jăfuiască de bani, îi da vinarsu cu narcotina prin care îl ameția, îl despoia apoi de bani și o lua la sănătoasă. Astfel se descoperi că a jefuit pe un individ cu ocaziunea unui târgu din Huedin, der hoțul putu cu ocaziunea aceea scăpa fără a fi prinsu. La târgul de primăveră din Reghinul săsescu Evreul se încercă să facă din nou asemenea cu un Român, der a pățit'o. Românul ce-i dreptu beu puțin din vinarsul cu narcotina ce îl dete Evreul și atăta îi fu de ajuns pentru ca să ametească; când însă Evreul era acum să-l despoe de bani, tovarășii Românului amețitu puseră mâna pe Evreu, care astădi e pus la răcor în temniță.

Ședințele ordinare

ale

Academiei române

în anul 1888-89

1. Vineri 6/18 Maiu, Ședință ordinară publică.
2. Vineri 13/25 Maiu Ședință ordinară.
3. Vineri 20 (1 Iunie) Maiu, Ședință ordinară.
4. Vineri 27 (8 Iunie, Maiu, Ședință ordinară.
5. Vineri 3/15 Iunie, Ședință ordinară publică.
6. Vineri 10/22 Iunie, Ședință ordinară.
7. Vineri 17/29 Iunie, Ședință ordinară.
8. Vineri 24 (6 Iulie), Iunie, Ședință ordinară.
9. Vineri 1/13 Iulie, Ședință ordinară publică.
10. Vineri 8/20 Iulie, Ședință ordinară.

Vacanțele de veră dela 15/27 Iulie până la 15/27 Augustu.

11. Vineri 19/31 Augustu, Ședință ordinară.
12. Vineri 26 (7 Septemvre) Augustu, Ședință ordinară.
13. Vineri 2/14 Septemvre, Ședință ordinară publică.
14. Vineri 9/21 Septemvre Ședință ordinară.
15. Vineri 16/28 Sept. Ședință ordinară.
16. Vineri 23 (5 Oct.) Septemvre, Ședință ordinară.
17. Vineri 30 (12 Oct.) Septemvre, Ședință ordinară.
18. Vineri 7/19 Octomvre, Ședință ordinară publică.
19. Vineri 14/26 Octomvre, Ședință ordinară.
20. Vineri 21 (3 Nov.) Octomvre, Ședință ordinară.
21. Vineri 28 (9 Nov.) Octomvre Ședință ordinară.
22. Vineri 4/16 Noemvre, Ședință ordinară publică.
23. Vineri 11/23 Noemvre, Ședință ordinară.
24. Vineri 18/30 Noemvre, Ședință ordinară.
25. Vineri 25 (7 Dec.) Noemvre. Ședință ordinară.
26. Vineri 2/14 Decemvre, Ședință ordinară publică.
27. Vineri 9/21 Decemvre, Ședință ordinară.
28. Vineri 16/28 Decemvre, Ședință ordinară.

Vacanțele de două săptămâni la Nascerea Domnului nostru Isus Christos.

29. Vineri 6/18 Ianuarie, Ședință ordinară publică.
30. Vineri 13/25 Ian. Ședință ordinară.
31. Vineri 20 (1 Febr.) Ianuarie, Ședință ordinară.
32. Vineri

27 (8 Febr.) Ianuarie, Ședință ordinară. 33 Vineri 3/15 Februarie, Ședință ordinară publică. 34. Vineri 10/22 Februarie Ședință ordinară. 35. Vineri 17 (1 Mart.) Februarie, Ședință ordinară. 36. Vineri 24 (8 Mart.) Februarie, Ședință ordinară. 37. Vineri 3/15 Martie, Ședință ordinară publică.

Mart 7/19 Martie 1889 deschiderea Sesiunii generale din anul 1889.

Literatură.

„Transilvania“, Nr. 9-10 are următorul sumar: Academia română. Școle și internate de fete în România (urmare și fine). Ioan Popescu: Psihologia empirică. Nunta la Români, studiu istorico-ethnografic comparativ. Procese verbale ale comitetului Asociației transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, luate în ședința dela 2 și 21 Aprilie n. 1888. Altă colecțiune de documente adunate de către subscrisul pentru Academia română [Incheere.] Școla superioară de fete din Sibiu [Continuarea din Nr. 7-8 1887].

„Lumina pentru toți“, revistă pedagogică, sub direcțiunea d-lui *Eniu D. Bălteanu*, în Bucuresci, Calea Moșilor, Nr. 138, costând abonamentul 10 lei pe an și 5 lei pe jumătate de an. Nr. 11, anul III, are cuprinsul următor: Inlesniri abonăților bun platnici. Științe economice, filosofice și pedagogice, E. Bălteanu. Studii asupra literaturii populare, de Dobre Ștefănescu. Transformismul, de D. Ionescu. Doctorul fără arginți, de E. B. Cum învătă Gertruda copii săi, de E. Bălteanu. Schițe de istoria pedagogiei, de Ioan Rusu. Credințe populare, de Ioan St. Negoescu. Napoleon Bonaparte, de Ioan Rusu. Poesii populare din Transilvania, de P. Vancu. Recunoștința d-lui I. Popescu din Bărlad. Copilașii cu inimioară, de C. Popescu. Descântec de albătă, de C. Dimitrescu. Pedagogia, de E. B. O voce din Vâlcea, de E. B. Bibliografia. Literatură de spirit și petreceri. Erate. Corespondență. Administrația și administratorul acestei reviste.

Gazeta Săteanului, revistă ilustrată, ce apare în R. Săratu. Nr. 6 dela 20 Aprilie 1888, are următorul cuprins: Reflecțiuni politice sociale: Unu optimist. Incetarea răscălei țeranilor, Săteanului. Noțiuni asupra falsificațiunilor făinei de grâu, [urmare]—C. Dumitrescu. Flori sălbatiche din România [urmare] Anemonele. Mărgăritarul său lăcrămiore. Aspidiul ghimbos C. C. D. Fărfecele de grădină, C. Cartoful de Canada C. C. D. Pansele și verbinel învărgate, Unu amator de flori. Noua tragă, „Souvenir de Boussuet“ C. C. D. Pământ pentru cei ce n'au d'ajuns C. C. Datulescu. Corespondența „Gazetei Săteanului“ din Lunca: I. Plesnilă. Legenda despre tăiatul viei: P. P. Constantin. Mișcarea țeranilor din Bolbocă [Maicanesc] jud. R. Săratu: Reporter. Din localitate: X. Buletinul Commercial. Miscellanea. Unu economu român. Mai multe gravuri negre și colorate.

DIVERSE.

Ambasadoru mușcatu de căne. Se scie că prin orașele turcesce câni dacu întinși pe toate stradele. Acești câni sunt pre lenesi ca să se dea osteneala de a mușca pe cineva; cu toate astea ambasadorul rusu din Constantinopolu a pățit'o într'o di. Pe când mergea pe stradă, dusu pe gânduri, elu călcă pe unu din câni tolăniți în drum; cănele eși din liniștea fatalistă și încolți de pulpă pe d. ambasadoru. Se dice că cănele cunoște pe omul și gânduri rele!

Literatura în Germania în anul 1887. În anul 1887 apărură în Germania 15,972 produse literare, cu 281 mai puține ca în 1886. Dintre aceste produse literare 2063 se ocupă cu gimnastica; 1456 cu teologia; 1402 cu literatura estetică: 1369 cu jurisprudența, politica, statistica, comunicațiunea; 1082 cu higiena; 867 cu științele naturale, chimia și farmacia; 729 cu literatura populară; 725 cu comerțul și industria; 722 cu istoria, biografia etc., 648 cu stenografia; 585 cu limbile nouă și literatura germană veche, 585 cu scrieri clasice orientale; 464 cu scrieri pentru tinerime.

Cursul pieței Brașov

din 17 Maiu st. n. 1888

Bancnote românesce	Cump.	8.56	Vend.	8.58
Argint românescu	..	8.50	..	8.54
Napoleon-d'or	..	10.02	..	10.06
Lire turcesce	..	11.32	..	11.37
Imperial	..	10.32	..	10.37
Galbin	..	5.89	..	5.92
Scris. fonc. „Albina“ 6%	..	101.—	..	—
„Ruble rusesce“ 5%	..	98.—	..	98.50
Discontul	..	103.—	..	104.—
	..	6 1/2-8%	..	pe an.

Cursul la bursa de Viena

din 18 Maiu st. n. 1888.

Renta de aur 4%	..	96.60
Renta de hărtia 5%	..	85.40
Imprumutul căilor ferate ungare	..	150.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (1-ma emisiune)	..	94.80
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (2-a emisiune)	..	126.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (3-a emisiune)	..	114.50
Galben împărațesc	..	5.95
Napoleon-d'or	..	10.05
Bonuri rurale ungare	..	105.—
Bonuri cu clasa de sortare	..	104.70
Bonuri rurale Banat-Timiș	..	104.50
Bonuri cu cl. de sortare	..	104.25
Bonuri rurale Transilvane	..	104.—
Bonuri croato-slavone	..	105.—
Despăgubirea pentru dijma de vinu ungurescu	..	98.75
Imprumutul cu premiul ungurescu	..	121.60
Acțiunile băncii de credit ungr.	..	279.25
Acțiunile băncii de credit austr.	..	277.75
Renta de hărtia austriacă	..	73.40
Renta de argint austriac	..	80.30
Renta de aur austriacă	..	104.50
Losuri din 1860	..	133.60
Acțiunile băncii austro-ungare	..	872.—
Mărci 100 imp. germane	..	62.75 1/2
Londra 10 Livres sterlinge	..	126.90
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	..	126.90

Editor și Redactor responsabil: **Dr. Aurel Mureșianu.**

cercuri nobile, înalte, și sunt serioase și necopilăresce. „Mórtea așa este de ușoră, așa de bine mă simțesc în fața ei“, dicea adesea. După aceea: „Așa de mult întârzie; ajută-mi, dă-mi ceva Emilio, ca ea să vină mai degrabă“. Când îl cercetă consiliarul Ludovic, Lenau cântă cu viora de minune. Ludovic nu se putea mira în destul de elu. Privi la nenorocitul poetu plângendu și a dăsu, că își aduce aminte de Tasso... Mai târziu erăși dăse Lenau: „Emilio, adu-mi ceva ca să mă sfârșesc mai degrabă. Vieta mea e o nebunie“, dicea elu. „Ce-am cultivat!.. Numai câteva poesii frumoase am scrisu“.

19 Octomvre.

„Medicii s'au consultat să-i facă o tăietură în o arteră. Niembsch se bucură când își vedu sângele svécind, cum dicea elu: „ca unu isvoru din Alpi“. — „Ore nu este acesta sânge deplin sănătosu?“ întrebă pe bărbierul său, care-i răspunde: „Dă, sânge deplin sănătosu se vede a fi, numai cât pare că este alu unui cerbă prigonicu“. Răspunsul acesta îi plăcu tare lui Lenau. „Căci prigonicu cerbă sunt eu“, îi replică, și totdeauna pofia dela chirurgul său, ca să descrie fiitorei sale sócre acestă operațiune. Imprejurarea, că sângele său era

sănătosu îi dete nouă speranță, nou curaj pentru căsătoria. Și acum continuă mai departe a țese în creerii săi bolnavi planuri uriașe de viitoru. „Cum póte ave omul idei așa de simple“, dăse referitor la întemplările de eri. „Eri eram de părerea, că Emilia imi dă accid-clorhidryc“. După prânđu a cântat cu violina foarte frumosu.

20 Octomvre.

Nóptea mi-a fost suportabilă, avisă pe camerieră, der totuși pe la 4 ore a început furtuna. Dimineța pe la 7 ore bolnavul ceru unu pahar de apă dela servitorul consiliarului, der Niembsch până când privia la implinirea acestei rugări, sări pe ferăstră desbrăcat și încep a striga de-alungul stradei Friederich: „Revoluția! Libertate! Ajutor! Focu.“ Să dice că incidentul acesta era grozavu. Era măhnitu asupra Șvabilor. Servitorul Leo mi-a spus lucruri înfricoșate despre elu. Mi-a spus c'a început a-i numera nasturii vestimentului său și striga: „Isuse! Marie! Nebunu, nebuu! Nici nu sciu unde mă aflu.“

22 Octomvre.

„Când Leo veni ađi-dimineța dela păđitu imi spuse că nóptea trecută i-a

fostu foarte grea bolnavului și că acuși acuși se înfuria. *Lăsați-mă să mergu în rășoiu*,“ striga adesea. Doria în continuu să călătorască. Medicul decise a-lu transporta în Winnenthal pe când consăngeniului îl rugau să-lu lase să móră aici. Insuși Lenau se opuse călătoriei der în urmă fu constrinsu să mergă de silă. Când vedu înaintea lor orașelul, îi spuse Pfizer, că elu are să fiă dusu acolo. Numirea orașului n'a făcutu asupra lui nici o impresiune. La descălecare se plănse lui Zeller de modulu cum a fostu tratat arătându-i în palme nescere rane ce nu erau ci numai i-se păreau lui a fi, der medicul îi răspunde că Lenau este vina la toate și că dincontr elu a tratat rău cu ei, injurându omeni pe drum. La acestea Lenau tăcu rușinându-se. Când peste nópte sdrobi jalusia unei ferestre își strivi unu degetu. Zeller chiamă numai decât unu chirurgu ca să lege rana. Așa se vede că acesta i-a cădutu bine amicului nostru, căci se liniște. Când îl conduseră în odaia lui, sângele său făcu o circulare repentină în sus și în jos prin capul său și dăse că lui nu-i place nici nu vrea să rămână aici, der medicul îi răspunde că nu mai póte fi

vorbă de voința lui, căci fiindu vindecarea lucrul principalu, trebuie să fiă ascultătoru, fiindcă elu e smintitu de minte, póte însă să mergă prin grădină la preumblare. Niembsch primi propunerea, er când intră în grădină și respiră aerul curat, și vedu cerul senin, dăse: „e frumosu.“ După ce merse în odaia erăși, se culcă și dormi cam unu pătrar de oră, dup'aceea merse erăși în grădină. Zeller l'a aflat mai puțin bolnav astădi, ca eri și încep a nutri mai multă speranță în elu. În odaia lui toate mobilele sunt întărite de pără și de podin până chiar și patul din mijlocul casei. Priveliștea ce-i oferea pădurea și câmpul în pompa lor de tómnă îi era foarte bine venita. Castelul în interiorul căruia se află institutul alienaților, e ceva măreț. În curte este o fântână colosală. Zeller a închiriatu o odaia separată pentru Emilia, de-o frumșeță uimitore, aici va șede Niembsch decă i-se va face mai bine.

(Va urma.)

„L' AIGLE“

Societate franceză pentru asigurare pe viață, Paris.

Infinită 1873.

Capitalul societății. . . . . fr. 12,000,000

Fondul de asigurare la 31 Dec. 1886. . . . . „ 21,200,000

Starea asigurărilor la 31 Dec. 1886 . . . . . „ 67,500,000

Cu c. r. decretul ddto 31 August 1885 s'a concesi societății activitatea sa în Austro-Ungaria și la 18 Ianuarie 1886 s'a protocolat firma în Budapesta. Asemenea a depus societatea în Viena și Budapesta câte fl. 110,000 prin urmare la oaltă fl. 220,000 drept cauțiune.

Direcțiunea pentru Ungaria
Budapesta Teresienring No. 3.

61,3—2

Nr. 41—1888

Senatul scolastic.

CONCURSŪ

pentru ocuparea stațiunii docențiale din parochia gr. cath. Romuli din vicariatul Rodnei, carea devenise vacantă, cu soluțiune anuală de 200 fl. v. a., cuartir provădūt cu edificie economice, lemne focali gratis și grădina școlii în folosința învățătorului.

Doritorii de a dobândi această stațiune au de ași așterne rugă- rile lor provădute cu documentele de cualificațiune docențiale la senatul scolastic conf. gr. cath. din Romuli, posta ultimă Năsăud, până în 10 Iunie 1888.

Din ședința senatului scolastic conf. gr. cath. ținută în 29 Aprilie 1888.

Paul Chita,

președintele senatului scolastic.

60,3—2

Sosirea și plecarea trenurilor și postelor în Brașov.

I. Plecarea trenurilor:

1. Dela Brașov la Pesta:

Trenul de persoane Nr. 307: 7 ore 20 de minute s'era.

Trenul mixt Nr. 315: 4 ore 01 minută dimineața.

2. Dela Brașov la București:

Trenul mixt Nr. 318: 1 oră 55 minute după am'ed.

II. Sosirea trenurilor:

1. Dela Pesta la Brașov:

Trenul de persoane Nr. 308: 9 ore 46 minute înainte de am'ed.

Trenul mixt Nr. 316: 9 ore 52 minute s'era.

2. Dela București la Brașov:

Trenul mixt Nr. 317: 2 ore 32 minute după am'ed.

A. Plecarea postelor:

a) Dela Brașov la R'eznov-Z'ernes-Bran: 12 ore 30 m. după am'ed.

b) „ „ „ Zizim: 4 ore după am'ed.

c) „ „ „ în S'euime [S. Georgi]: 1 oră 30 minute no'p'ea.

d) „ „ „ la F'ag'ar'as: 4 ore dimineața.

e) „ „ „ la S'acele: 4 ore dimineața.

B. Sosirea postelor:

a) Dela R'eznov-Z'ernes-Bran la Brașov: 10 ore înainte de am'ed.

b) „ Zizim la Brașov: 9 ore a. m.

c) Din S'euime la Brașov: 6 ore s'era.

d) „ F'ag'ar'as la Brașov: 2 ore dimineața.

e) „ S'acele la Brașov: 6 ore 30 minute s'era.

Se deschide abonamentul pre anul 1888

la

AMICULU FAMILIEI. Diarū beletristicū și enciclopedicū-literarū — cu ilustrațiuni. — Cursul XII. — Apare în 1 și 15 di a lunei în număr câte de 2—3 cōle cu ilustrațiuni frumoșe; și publică articlii sociali, poesii, novele, schițe, piese teatrale ș. a. — mai departe tracteză cestiuși literare și științifice cu reflesiușe la cerințele vieții practice; apoi petrece cu atențiune viața socială a Romānilor de pretutindenea, precum și a celorlalte poporațiuni din patriă și străinătate; și prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte o oră plăcută familiei strivite de grijile vieții; și preste totū nisuesce a întinde tuturorū individiilorū din familiă o petrecere nobilă și instructivă. — Prețul de prenumerațiune pre anulū întregū e 4 fl., pentru Romānia și străinătate 10 franci—lei, plătibil și în bilete de bancă orī marce postalī.

PREOTULŪ ROMĀNŪ. Diarū bisericescū, scolarū și literarū — cu ilustrațiuni. — Cursul XIV. — Apare în broșurī lunare câte de 2½—3½ cōle; și publică portretele și biografiile arhierilorū și preoțilorū mai distinși, precum și alte portrete și ilustrațiuni, — mai departe articlii din sfera tuturorū sciințelorū teologice și între aceștia mulțime de predice pre dumineci, s'erbătorī și diverse ocașiuni, mai alesū funebrealī, — apoi studii pedagogice-didactice și științifice-literari; și în urmă totū soiulū de am'ănunte și scrii cu preferința celorū din sfera bisericescā, scolaricā și literarā. — Prețul de prenumerațiune pre anulū întregū e 4 fl. — pentru Romānia 10 franci—lei, plătibil și în bilete de bancă orī marce postalī.

Colectanții primescū gratisū totū alū patruea esemplarū.

Numeri de probă se trimitū gratisū orī-cui cere.

A se adresa la „CANCELARIA NEGRUȚU“ în Gherla — Sz-ujvár. — Transilvania.

Totū de aci se mai potū procura și următoarele cărți din editura propriā:

Apologie. Discusiuni filologice și istorice maghiare privitoare la Romāni, invederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paulū Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Șincai. Prețulū 30 cr.

Renascerea limbei romānesci în vorbire și scriere invederită și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op complet). Broșura I. II. și III. Prețulū broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Tōte trei împreună 1 fl.

Cuv'entārī bisericesci la tōte s'erbătorile de peste anū, de I. Papiu. Unū volumū de preste 26 cōle. Acest opū de cuv'entārī bisericesci întrece tōte opurile de acestū soiū aparute până acum — av'endū și o notiță istoricā la fiă-care s'erbătore, care arată timpulū introducerei, fazele prin cari a trecutū și modul cum s'a stabilit respectiva s'erbătore. Prețulū e 2 fl.

Barbu cobzariulū. Novelă originală de Emilia Lungu. Prețulū 15 cr.

Puterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulū 20 cr.

Idealulū perdutū. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulū 15 cr.

Opera unui omū de bine. Novelă originală. — Continuarea novelei: **Idealulū pierdutū** de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulū 15 cr.

Fântāna dorului. Novelă populară de Georgiu Simu. Prețulū 10 cr.

Codreanū craiulū codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețulū 10 cr.

Ultimulū Sichastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețulū 10 cr.

Elū trebuie s' se însore. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruț. Prețulū 25 cr.

Branda s'eu Nunta fatală. Schiță

din emigrarea lui Dragoș. Novelă istoricā națională. Prețulū 20 cr.

Numeri 76 și 77. Narațiune istoricā după Wachsmann, de Ioanū Tanco. Prețulū 30 cr.

Probitatea în copilārī. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé. Prețulū 10 cr.

Hermanū și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantinū Morariu. Prețulū 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediă în 5 acte după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețulū 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragediă în 5 acte după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețulū 30 cr.

Petulantulū. Comediă în 5 acte, după Augustū Kotzebue, tradusă de Ioanū St. Șuluț. Prețulū 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincențiu Nicoră, prof. gimnas. — Cu portretulū M. S. Regina Romāniei. Prețulū 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unū volumū de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețulū redusū (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafirī și viorele, poesii populare, culese de Ioanū Popū Reteganu. Unū volumū de 14 cōle. Preț. 60 cr.

Tesaurulū dela P'etroșă s'eu Cloșca cu pui ei de aurū. Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețulū 20 cr.

Biblioteca Săt'enui Romānū. Cartea I, II, III, IV, cuprindū materii f'orte interesante și amuzante. Prețulū la tōte patru 1 fl. — câte una deosebī 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii f'orte interesante și amuzante. Prețulū 30 cr.

Colectă de recepte din economiă, industriă, comerț și chemiă. Prețulū 50 cr.

Economia pentru școlile popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețulū 30 cr.

Indreptārū teoreticū și practicū pentru învățam'entulū intuitivū în folosul elevilorū normalī (preparandialī), a învățătorilorū și a altorū bărbați de școlă, de V. Gr. Borgovanū, profesorū preparandialū. Prețulū unui esemplarū cu porto francatū 1 fl. 80 cr. v. a. În literatura nōstră pedagogicā abia aflām vre-unū opū, întocmitū după lipsele școlilorū nōstre în m'asura în care este acesta, pentru aceea ilū și recomandām mai alesū directorilorū și învățătorilorū ca celorū în prima liniă interesatī.

Spicuire din istoria pedagogiei noi — la Romāni. De V. Gr. Borgovan. Prețulū 15 cr.

Manualū de Gramatica limbei romāne pentru școlile poporali în trei cursuri de Maximū Popū, profesorū la gimnasiulū din Năsăud. — Manualū aprobatū prin ministeriulū de culte și instrucțiune publică cu rescriptulū de datū 26 Aprilie 1886, Nr. 13,193. — Prețulū 30.

Gramatica limbei romāne lucrată pe base sintactice de Ioanū Buteanu, prof. gimn. Unū volumū de peste 30 cōle. Prețulū 2 fl.

Manualū de stilistică de Ioanū F. Negruț, profesorū. Opū aprobatū și din partea ministeriului de culte și instrucțiune publică cu rescriptulū de dato 16 Dec. 1885 Nru. 48,518. Partea practicā f'orte bogată a acestui op — cuprinđendū compozițiuni de totū soiulū de acte obveniente în referințele vieții socialī—se pōte întrebuișta

cu multū folosū de cătră preoți, învățătorī și alți cărturari romāni. Prețulū 1 fl. 10 cr.

Nu m'ă uita. Colectiune de vierșuri funebrealī, urmate de iertăciuni, epitafiă ș. a. Prețulū 50 cr.

Carte conducătoare la propunerea calculărei în școlā populară pentru învățătorī și preparanđi. Broș. I. scrisă de Gavrilū Trifu profesorū preparandialū. Prețulū 80 cr.

Cele mai eftine cărți de rugăciuni:

Mărgăritarulū sufletului. Carte bogată de rugăciuni și căntări bisericesci f'orte frumosū ilustratā. Prețulū unui esemplarū broșuratū e 40 cr., legatū 50 cr., legatū în pānză 60 cr., legatū mai finū 60, 80, 90 cr., 1 fl., în legătură de luxū 1.50—2.50

Miculū mărgăritarū sufletescū. Cărticicā de rugăciuni și căntări bisericesci — frumosū ilustratā, pentru pruncii școlari de ambe secsele. Prețulū unui esemplarū broșuratū e 15 cr., — legatū 22 cr., legatū în pānză 26 cr.

Cărticicā de rugăciuni și căntări pentru pruncii școlari de ambe secsele. Cu mai multe icōne frumoșe. Prețulū unui esemplarū e 10 cr.; 50=3 flor.; 100=5 fl.

Visulū Prea Sāntei Vergure Maria a Născătorei de D-đeu urmatū de mai multe rugăciuni frumoșe. Cu icōne frumoșe. Prețulū unui esemplarū speditū franco e 10 cr., 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isusū Christosū. Prețulū unui esemplarū legatū și speditū franco e 15 cr.